

Protokół
z Plenarnego Posiedzenia Rady Dialogu Społecznego
z dnia 28 stycznia 2021 r.

Miejsce posiedzenia: Wideokonferencja

Przewodniczący: Pan Jarosław Gowin, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii.

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Rady Dialogu Społecznego oraz zaproszeni goście. Stronę rządową reprezentowali: Pani Marlena Maląg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej; Pan Sebastian Skuza, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów; Pan Rafał Weber, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury; Pan Dariusz Pionkowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki; Pan Artur Soboń, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych; Pani Olga Semeniuk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii odpowiedzialna za dialog; Pan Maciej Miłkowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia oraz Pan Adam Guibourgé-Czetwertyński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. W posiedzeniu wzięli także udział: Pani Agnieszka Lenartowicz-Łysik, Przedstawicielka Prezydenta RP; Pan Ryszard Kokoszczynski, Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego; Pan Jarosław Leśniewski, Zastępca Głównego Inspektora Pracy oraz Pan Marek Wójcik, Przedstawiciel Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Porządek posiedzenia obejmował:

1. Informacja Ministra Edukacji i Nauki nt. planów resortu na rok 2021
2. Sprawy różne.

Jarosław Gowin, Przewodniczący RDS, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii powitał uczestników posiedzenia i przedstawił porządek obrad. Poinformował, że przez wzgląd na niewycofanie jednego członka Rady z ramienia Pracodawców RP, większość uchwał została skierowana do głosowania korespondencyjnego.

Podkreślił, że decyzją Prezydium, Uchwała nr 94 została ponownie skierowana pod obrady Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy.

Strony jednogłośnie przyjęły porządek obrad.

Marek Kowalski, FPP odnosząc się do punktu 8 (Wniosek FZZ w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej przedłużenia kadencji organów związków zawodowych) wczorajszego Posiedzenia Prezydium, sprecyzował, że FPP zgodziło się tylko i wyłącznie na przedłużenie kadencji przedstawicieli związków zawodowych.

Dariusz Piontkowski, Sekretarz Stanu w MEiN stwierdził, że działania MEiN będą nakierowane na ogólnie pojętą współpracę w celu ograniczenia skali pandemii. Zadeklarował plany stopniowego przywracania nauki stacjonarnej oraz przeprowadzanie testów na COVID wśród nauczycieli w połowie lutego. Zaznaczył, że pierwszeństwo będą posiadać nauczyciele, którzy pracują stacjonarnie w szkołach. Zwrócił uwagę na starania Ministerstwa w celu zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych na egzaminach 8-klasisty oraz maturalnych. Podkreślił dobre praktyki wypracowane w ubiegłym roku. Stwierdził, że rekrutacja do szkół będzie przebiegać podobnie jak w 2020 roku, natomiast same terminy rekrutacji zostały podane w styczniu 2021 roku. Poinformował o planach wprowadzenia programu monitorowania karier absolwentów szkół ponadpodstawowych na zasadach podobnych do monitorowania kariery absolwentów uczelni wyższych. Powiedział o projekcie planu wsparcia rodziców dziecka, ucznia i rodziny, który omawia całościowo kwestie pomocy państwa, w tym pomocy dla dzieci niepełnosprawnych, która będzie trwać od narodzenia, a nie tylko w czasie nauki. Zwrócił uwagę na komponent edukacji włączającej dla dorosłych i niepełnosprawnych dzieci. Zadeklarował uregulowanie w prawie pozycji kuratora oświaty oraz wzmocnienie roli wychowawczej i prozdrowotnej szkoły, a także wsparcie placówek edukacyjnych w procesie kształcenia na odległość. Wskazał na przeznaczenie około miliarda zł na doposażenie szkół. Poinformował, że MEiN stara się o pozyskanie kwoty 2 mld 400 mln zł z KPO na sfinansowanie internetu szerokopasmowego oraz brakującego sprzętu dla szkół. Ponadto poinformował o próbie pozyskania środków na promocję i rozwój szkolnictwa zawodowego oraz na termomodernizację i remonty szkół. Wskazał na starania MEiN dotyczące umiędzynarodowienia nauki i szkolnictwa wyższego i powiedział o przygotowaniu dokumentu „Strategia Polityki Naukowej dla Państwa”, który między innymi zakłada dostosowanie edukacji do sytuacji gospodarczej oraz zwiększenie swobody i wolności słowa na uczelniach

oraz w badaniach naukowych. Zadeklarował prolongowanie projektów z poprzednich lat, które zakładały pozyskiwanie środków na szkolnictwo i uczelnie wyższe.

Sławomir Broniarz, OPZZ zapytał Ministra Piontkowskiego o jego stanowisko wobec poprawki senatu dotyczącej 7% wzrostu wynagrodzeń dla nauczycieli oraz o termin zaszczepienia kadry pedagogicznej. Podkreślił potrzebę prowadzenia transparentnego dialogu oraz zwrócił uwagę na występowanie rozbieżności pomiędzy komunikatami MZ oraz MEiN. Postulował o objęcie szczepieniami pracowników przedszkoli, a także pracowników administracji i obsługi w szkołach. Poprosił o podanie transparentnych informacji na temat pięciu scenariuszy odmrażania gospodarki i kierunku zmiany podstawy programowej. Zapytał o plany zwołania posiedzenia Zespołu ds. statusu zawodowego nauczyciela. Wyraził obawy związane z losem poradni psychologicznych po wprowadzeniu tak zwanej edukacji włączającej oraz zapytał o przewidywane koszty tych reform. Poruszył kwestię przyszłości funkcjonowania NGO w szkołach oraz zapytał o stanowisko strony rządowej dotyczące tego zagadnienia. Zwrócił uwagę na złe nastroje społeczne panujące wśród kadry pedagogicznej. Zapytał o wzmocnienie autonomicznej pozycji dyrektorów szkół, np. w kwestii wprowadzenia edukacji hybrydowej, która mogłaby być wprowadzana prewencyjnie. Poddał pod wątpliwość możliwość skutecznego przekazania całego materiału przez jednego nauczyciela w klasach 1-3. Zapytał o szczegóły konferencji MEiN i episkopatu, a także o plany wykorzystania 15 mld zł z KPO.

Sławomir Wittkowicz, FZZ nakreślił potrzebę pogłębienia dialogu z partnerami społecznymi oraz wyraził wątpliwość wobec jakości jednoosobowego zarządzania polską edukacją. Okazał zaniepokojenie dotyczące zamrożenia płac dla 600000 nauczycieli i zasugerował pochylenie się nad kwestią finansowania zadań oświatowych, z uwzględnieniem kosztów pracy nauczycieli. Postulował o włączenie partnerów społecznych do prac nad KPO. Zapytał o sprzęt do zdalnego nauczania dla szkół oraz o uregulowanie odgórne kwestii wynagrodzeń dla nauczycieli. Podniósł problem nauczycieli, którzy chcą się zaszczepić i chcą wrócić do pracy, natomiast są przenoszani na koniec kolejki grupy pierwszej.

Jan Klimek, ZRP zwrócił uwagę na instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy nie posiadają statusu nauczyciela, a są tak samo narażeni na zakażenie COVID-19, ponieważ mają taką samą styczność z uczniami jak nauczyciele w szkołach, ponadto przekazują wiedzę w zakładach pracodawcy na podstawie umów ze szkołami. Wyraził zaniepokojenie deficytem nauczycieli praktycznej nauki zawodu. Postulował o: powiązanie systemu szkolnictwa z biznesem i pracodawcami, rozbudowane wsparcie wyboru ścieżki kariery dla uczniów szkół

średnich, wprowadzenie większej ilości praktyk i wynagrodzenie za wykonywaną pracę dla praktykantów i stażystów oraz o wprowadzenie kształcenia dualnego i poprawę jakościową egzaminów zawodowych. Nakreślił wyzwania dla polskiej edukacji w postaci: weryfikacji programów nauczania; wprowadzenia odpowiedzialnego systemu kształcenia, który pozwoli na innowacyjne myślenie uczniów; wprowadzenia elastycznego i mobilnego kształcenia zawodowego oraz odejścia od edukacji opartej na posłuszeństwie i testach na rzecz edukacji opartej na ciekawości i etosie. Zaznaczył konieczność powiązania programu szkół średnich z podstawą dla uczelni wyższych oraz dostosowaniem programu uczelni wyższych do potrzeb pracodawców.

Monika Ćwiklińska NSZZ „Solidarność” powiedziała, że niedługo upłyną dwa lata od podpisania porozumienia przez rząd z Solidarnością, w którym zapisano plany stworzenia nowego systemu wynagradzania dla nauczycieli. Wyraziła niepokój o dostarczenie tego projektu w lutym br. Postulowała o wznowienie prac Zespołu ds. statusu zawodowego nauczyciela. Motywowała to możliwością wypracowania lepszego systemu wydatkowania pieniędzy w oświacie i wyższymi pensjami dla nauczycieli. Zwróciła uwagę na wzrost poziomu biurokracji w placówkach oświatowych oraz na potrzebę zachowania statusu nauczyciela przez pracowników poradni psychologicznych. Wyraziła aprobatę dla pomocy niepełnosprawnym dzieciom, niemniej jednak przedstawiła sceptycyzm wobec pozostawiania swobody decyzji rodzicom odnośnie kwestii do jakiej szkoły wysła swoje niepełnosprawne dziecko.

Katarzyna Adamiak, BCC zapytała o termin egzaminów maturalnych, wskazując kwestię organizacji roku akademickiego. Poprosiła o informacje na temat wsparcia kupna sprzętu do nauki zdalnej dla nauczycieli akademickich. Podkreśliła istotność szczepień oraz postulowała o objęcie programem szczepień obsługę dziekanatów. Wyraziła aprobatę dla programu monitorującego losy absolwentów na poziomie szkół ponadpodstawowych. Zasugerowała wprowadzenie pytań jakościowych do ankiet dla absolwentów uczelni wyższych np. dotyczących oceny swoich kompetencji względem oczekiwań pracodawcy oraz pracy zdalnej.

Mieczysław Błoński, Konfederacja Lewiatan zwrócił uwagę na opóźnienie Polskich uczelni pod względem poziomu cyfryzacji. Poinformował o zamyśle projektu podniesienia poziomu cyfryzacji uczelni publicznych w ramach KPO. Wysokość środków przeznaczonych na ten cel miałyby wynosić 0,5 mld złotych. Zapytał Ministra Piontkowskiego, czy ten projekt zostanie włączony do KPO oraz wyraził nadzieję na wyrównanie szans polskich uczelni.

Dariusz Piontkowski, Sekretarz Stanu w MEiN zadeklarował wolę i starania MEiN, aby nauczyciele byli szczepieni jak najszybciej, jednocześnie zwrócił uwagę na ograniczoną liczbę szczepionek. Zadeklarował interwencję w sprawie szczepień nauczycieli przedszkolnych i instruktorów praktycznej nauki zawodu, przy czym podkreślił, że decydujący głos w tej kwestii posiadają epidemiolodzy i MZ, którzy wskazują na pierwszeństwo medyków, opiekunów osób starszych i seniorów, osób najbardziej zagrożonych. Nie zgodził się z zarzutem podawania sprzecznych ze sobą informacji przez MZ i MEiN oraz wskazał, że MEiN zależy na bezpiecznym powrocie dzieci do szkół. Podkreślił etapowość powrotu dzieci do nauki stacjonarnej. Poinformował, że Zespół ds. statusu zawodowego pracowników oświaty wkrótce powinien rozpocząć prace ponownie, niemniej uzależnił to od decyzji Ministra Czarnka. Zwrócił uwagę, że zmiany w podstawie programowej już się częściowo dokonały w kontekście egzaminów i w grudniu 2020 roku podano do publicznej wiadomości ostateczny zakres zagadnień do matury i egzaminu 8-klasisty. Wskazał, że tak ograniczony zakres egzaminów będzie obowiązywał tylko w 2021 roku. Natomiast odnosząc się do edukacji włączającej wskazał, że projekt jest na etapie wstępnych prac i nie może podać większej liczby szczegółów. Zapewnił o planach prowadzenia konsultacji w późniejszym etapie i zadeklarował, że głos partnerów społecznych na pewno będzie brany pod uwagę. Zwrócił uwagę na dynamiczną sytuację spowodowaną pandemią, co powoduje, że decyzje rządu mają także swoją dynamikę. Poinformował, że w podjęciu decyzji dotyczącej powrotu dzieci do szkół, istotny głos posiada inspekcja sanitarno-epidemiologiczna oraz ministerstwo zdrowia. Oznajmił, że spotkanie z przedstawicielami Episkopatu dotyczyło m.in. nauczania religii i nie podjęto wiążących decyzji w związku z tym spotkaniem. Wskazał na epidemię jako czynnik, który zmusił rząd do relokacji środków, przez co wiele grup jest pozbawionych podwyżek. Zwrócił uwagę na działania rządu związane z wspieraniem edukacji zdalnej, pomimo faktu, iż to samorzady są odpowiedzialne za doposażanie szkół. Stwierdził, że komunikaty MEiN starały się szerzej wyjaśniać niektóre, nieliczne zapisy szczegółowe, co do których pojawiały się wątpliwości interpretacyjne. Dodał, że MEiN wskazywało na konieczność wypłaty wynagrodzeń za godziny nadliczbowe nauczycieli także w okresie nauki zdalnej. Wyraził gotowość na dyskusję związaną z ograniczeniem biurokracji w szkolnictwie. Przypomniał, że termin matur już jest określony – zaczynają się od 4 maja, a egzamin 8-klasisty odbędzie się w drugiej połowie maja. Zadeklarował brak planów MEiN związanych ze zmianą programów uczelni wyższych. Poinformował, że na obecnym etapie prac nad KPO wydaje, że uda się pozyskać 2,5 mld zł (z planowanych 9 mld zł) na cyfryzację szkół i prognozował, że doposażenie uczelni (na dużą skalę) może nie zostać objęte środkami z KPO.

Jan Klimek ZRP poinformował o przeprowadzonym przy współpracy z SGH badaniu uczniów szkół średnich oraz studentów we wrześniu 2020 roku, które odnosiło się do niechęci młodych ludzi do zakładania firm, przy czym podkreślił, że bezrobocie młodzieży w wieku 15-24 lata w 3 kwartale 2020 roku wynosiło 13%. Wskazał na trend wzrostowy tego wskaźnika mówiąc, że bezrobocie młodzieży wzrosło o 3,5% w porównaniu do drugiego kwartału 2020 roku oraz o 2% względem 3 kwartału 2019 roku. Powołując się na wyniki ankiety internetowej powiedział, że według respondentów przyczynami bezrobocia absolwentów są niedostosowanie edukacji do rynku pracy; brak kompetencji kandydatów; jakość kształcenia zawodowego; deficyt nauczycieli kształcenia zawodowego i jakość praktyk; poziom gospodarki powiatu; zbyt małe doświadczenie zawodowe kandydatów oraz brak pracy w wyuczonym zawodzie. Zwrócił uwagę na aspekty niskiego wynagrodzenia i bierność zawodowa młodzieży. Podkreślił trudną sytuację rzemiosła oraz zbyt niski poziom praktyki na studiach.

Jolanta Kosakowska, ZRP wskazała na dużą rolę mikroprzedsiębiorstw w kształceniu zawodowym młodzieży. Prognozowała zwiększenie zapotrzebowania na praktycznych instruktorów nauki zawodu. Nakreśliła problem związany z dualizmem w nauce zawodu w szkołach branżowych pierwszego stopnia – kwestie prawa pracy i prawa oświatowego. Wysunęła pomysł powołania grupy roboczej, która przy współpracy z resortem pracy i resortem edukacji pochyli się nad tą kwestią.

Sławomir Broniarz, OPZZ powiedział, że niedobór nauczycieli zawodu jest związany z pauperyzacją i niskimi wynagrodzeniami. Zapytał, dlaczego rekompensata kosztów nauki zdalnej nie przysługuje wszystkim nauczycielom oraz zwrócił uwagę na niewystarczającą wysokość przyznawanych rekompensat. Nakreślił potrzebę pogłębienia dialogu oraz zapytał, czy istnieje możliwość uruchomienia Rady Doskonałości Naukowej

Jarosław Gowin, Przewodniczący RDS, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii oznajmił, że to pytanie powinno być skierowane do Ministra Czarnka.

Dorota Gardias, FZZ poprosiła stronę rządową o przekazanie transparentnych informacji na temat szkolnictwa. Postulowała o zaszczepienie wszystkich nauczycieli oraz wskazała, że pozwoli to na powrót dzieci do szkół. Zwróciła uwagę na narastające problemy psychologiczne młodzieży. Zarzuciła stronie rządowej przenoszenie odpowiedzialności na dyrektorów szkół.

Mieczysław Błoński, Konfederacja Lewiatan wyraził aprobatę dla poprawy poziomu cyfryzacji polskich szkół poprzez wykorzystanie środków z KPO. Zasugerował podjęcie podobnych rozwiązań w stosunku do uczelni wyższych w celu wyrównania poziomu z uczelniami zagranicznymi.

Jarosław Gowin, Przewodniczący RDS, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii przychylił się do pomysłu Pana Błońskiego.

Andrzej Radzikowski, OPZZ wyraził zaniepokojenie związane z brakiem przewidywalności wprowadzanych obostrzeń i przypomniał wcześniej obowiązujące strefy, od których zależało wprowadzanie określonych ograniczeń.

Dariusz Pionkowski, Sekretarz Stanu w MEiN podkreślił, że MEiN nie jest odpowiedzialne za ustalanie obostrzeń związanych z epidemią, natomiast stara się przedkładać swoje sugestie dotyczące edukacji i nauki. Zalecił zachowanie ostrożności w planowaniu powrotu wszystkich uczniów do nauki stacjonarnej przez wzgląd na pojawienie się brytyjskiej odmiany koronawirusa. Zgodził się z potrzebą zwiększenia poziomu cyfryzacji polskich uczelni. Przypomniał działania rządu związane z doposażeniem szkół w sprzęt do edukacji na odległość o wartości miliarda złotych. Przypomniał, że we wstępnych planach nauczyciele nie mieścili się w pierwszej grupie szczepień, a po interwencjach MEiN zmieniono kolejność szczepień, z korzyścią dla tej grupy. Poparł postulat dotyczący godnych wynagrodzeń dla nauczycieli. Zwrócił uwagę na zmiany, które były wprowadzane przez rząd w systemie szkolnictwa i służyły urynkowaniu szkolnictwa zawodowego oraz poprawie wpływu przedsiębiorców na system edukacji. Powiedział, że doskonalenie zawodowe odbywa się już bardzo często u pracodawców, a nie w warsztatach szkolnych oraz MEiN reaguje na sytuację na rynku pracy. Odnosząc się do dotacji w wysokości 500 zł dla nauczycieli na zakup sprzętu oznajmił, że zgodnie z rozporządzeniem, przysługuje ona tylko nauczycielom tych placówek, które prowadzą zdalną edukację. Podkreślił, że obecne wytyczne sanitarne są możliwe do spełnienia przez placówki edukacyjne. Zwrócił uwagę na starania strony rządowej by sytuacja uczniów i pracowników młodocianych w realizacji zajęć praktycznych w okresie pandemii była ujednolicona. Zaznaczył, że zmiany w szkolnictwie zawodowym podążają w kierunku proponowanym przez pracodawców.

Ad 2.

Waldemar Lutkowski, FZZ poprosił Przewodniczącego RDS o pochylenie się nad kwestią wyborów np. do Rad Nadzorczych w spółkach akcyjnych, ponieważ pracownicy nie posiadają w firmach swoich przedstawicieli.

Jarosław Gowin, Przewodniczący RDS, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii zadeklarował przekazanie tej informacji Ministrowi Sasinowi oraz Premierowi Morawieckiemu.

Piotr Duda, NSZZ „Solidarność” wyraził kategoryczny sprzeciw wobec włączania przedstawicieli samorządu terytorialnego jako ekspertów strony rządowej w Zespołach Negocjacyjnych ze względu na wystąpienie nadreprezentatywności strony pracodawców.

Jarosław Gowin, Przewodniczący RDS, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii zadeklarował przeprowadzenie dodatkowych konsultacji z NSZZ „Solidarnością” odnośnie kwestii poruszonej przez Pana Piotra Dudę.

Andrzej Radzikowski, OPZZ wyraził zaniepokojenie wobec jednego z obszarów Umowy Społecznej, dotyczącego zagadnień prawa i rynku pracy. Nakreślił problem ze zbyt ogólnie sformułowanymi postulatami, które są trudne do oceny. Zwrócił uwagę, że pakt powinien posiadać charakter kompromisu i zapytał, czy postulaty pracowników zostaną uwzględnione w Umowie. Poinformował, że dopiero po sprecyzowaniu listy postulatów, OPZZ wyrazi swoje stanowisko dotyczące podjęcia prac w Zespole.

Maciej Witucki, Konfederacja Lewiatan zaproponował, żeby za zgodą partnerów społecznych, można było dopraszać reprezentantów samorządów na spotkania Zespołów Negocjacyjnych.

Henryk Nakonieczny, NSZZ „Solidarność” oznajmił, że postulaty wypracowane na Zespole prawa pracy nie ograniczają nikomu jakiegokolwiek przestrzeni, trzeba sobie odpowiedzieć na pytanie czy są wspólne i odpowiadają na pytania z obszaru podatków, gospodarki, budżetu. Ocena kolegów z OPZZ nie jest jednoznaczna. Podkreślił, że rolą negocjatorów będzie uściślenie obszaru umowy społecznej, a obszar pracy jest stricte szerszy od zakresu prawa pracy. Oznajmił, że obecność przedstawicieli samorządu terytorialnego spowoduje zachwianie równowagi stron w negocjacjach.

Dorota Gardias, FZZ przychyliła się do uwag Solidarności, które zostały zgłoszone do propozycji włączenia przedstawicieli JST. Wskazała, że przedstawiciele JST mogą wstąpić do organizacji pracodawców, które biorą udział w pracach Rady.

Pan **Jarosław Gowin, Przewodniczący RDS, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii** podziękował za udział w obradach i zakończył posiedzenie plenarne RDS.

Jarosław Gowin

/-/

Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego

*Sporządził
Wiktor Szatkowski
Biuro Rady Dialogu Społecznego*

Protokół przyjęto korespondencyjnie